

Barbara święta o górnikach pamięta!

Data publikacji: 4.12.2014 13:00

Na 4 grudnia w kalendarzu przypada święto górnicze - dzień św. Barbary. Na całym Śląsku jest to bardzo ważne wydarzenie, również nasz powiat jest silnie związany z tą tradycją - wielu mieszkańców regionu Śląska Cieszyńskiego pracuje w kopalniach, św. Barbara jest też patronką parafii w Strumieniu. Jak mocno to święto jest związane z naszym regionem?

Czwarty grudnia to w górnictwie dzień wolny od pracy. Dzień św. Barbary, powszechnie czczonej patronki górników, od kilku stuleci jest na Śląsku ważnym świętem. W tradycji górniczej rozpoczyna się on poranną, uroczystą mszą w kościele lub w cechowni przy figurze św. Barbary. Następnie orkiestra górnicza maszeruje, grając m.in. swój hymn, w osiedlach zamieszkałych przez górników i ich rodziny oraz pod domami dyrekcji. Odbywają się też uroczyste akademie oraz spotkania. Z okazji tego dnia organizowane są koncerty, występy artystyczne, zabawy oraz bale, w których uczestniczą całe rodziny górnicze. Popularne są też biesiady zwane karczmami piwnymi (dla mężczyzn) i babskimi combami (dla pań). Pierwsze takie imprezy odbywają się z reguły już w listopadzie, ostatnie - w styczniu.

Co ciekawe, Barbórki nie obchodzą tylko i wyłącznie górnicy - świętują ją także geolodzy i inne osoby wykonujące zawody związane z poszukiwaniem paliw kopalnych. Niewielu pamięta, że święta Barbara jest opiekunką również innych niebezpiecznych prac - za patronkę uważali ją murarze, artylerzyści, a także robotnicy pracujący przy podkopach. Św. Barbara czczona jest też jako patronka konających (tzw. „patronka dobrej śmierci”), a w ikonografii często przedstawiana jest z gałązką palmową - symbolem dziewictwa i męczeństwa.

Na Śląsku Cieszyńskim czcimy ją m.in. w **Strumieniu** - Święta Barbara jest bowiem patronką tamtejszej parafii i widnieje nawet w herbie miasta. Mikołaj Brodecki, umieszczając postać św. Barbary w herbie Strumienia, a następnie w 1495 roku w tytule kościoła i parafii, wyznaczył jej rolę opiekunki „strumieńskiej ziemi”. U źródeł kultu św. Barbary w Strumieniu stoją pietnastowieczni flisacy, którzy rzeką Wisłą, łodziami i tratwami, spławiali towary ze Strumienia do Krakowa i innych miejscowości. Zasadniczym świętem ku czci św. Barbary w Strumieniu były i wciąż są odpusty parafialne odprawiane w niedzielę po 4 grudnia.

Od XX wieku tradycje Barbórkowe w Strumieniu i okolicy przejęły ogromne rzesze górników, pracujących w śląskich kopalniach. Największą kopalnią w naszym regionie, a jednocześnie najmłodszą i najszybciej zlikwidowaną była **Kopalnia Węgla Kamiennego "Morcinek" w Kaczycach**. Kopalnia od początku wzbudzała wiele kontrowersji, aż w końcu pod koniec lat 90-tych została zlikwidowana [pisaliśmy: [Z okazji Barbórki - archiwalne fotografie KWK Morcinek](#) oraz [Kopalnia Morcinek: archiwalne zdjęcia- fotoreportaż](#)]. Mimo iż na terenie Śląska Cieszyńskiego nie ma już funkcjonujących kopalń, wielu mieszkańców naszego regionu pracuje w śląskich "grubach".

Z dniem 4 grudnia związanych jest również wiele prognoz pogodowych. Dawni mieszkańcy Śląska mawiali: „Barbara po lodzie, Boże Narodzenie po wodzie” i odwrotnie: „Barbara po wodzie, Boże Narodzenie po lodzie”. Inne porzekadła mówią: „Na Barbórkę mróz, szykuj chłopie wóz, a jak odtajanie, to naszykuj sanie”, „Na świętą Barbórkę błoto, będzie zima jak złoto”. Czy dawne przysłowia się sprawdzają?

Z okazji święta patronki - św. Barbary - życzenia spokojnej, bezpiecznej pracy, a także dobrego zdrowia i wszelkiej pomyślności w życiu zawodowym i rodzinnym wszystkim górnikom złożyli Marszałek, Zarząd i Przewodniczący Sejmiku Województwa Śląskiego. - **Oby św. Barbara nieustannie otaczała opieką cały Górniczy Stan** - dodali na końcu. Cała redakcja również dołącza się do życzeń - wszystkim górnikom oraz Barbarom pomyślności!

(red)